

Ředitel Institutu pro kriminologii a sociální prevenci

V Praze dne 31.8. 2016

Příkaz ředitele č. 5 /2016

kterým se vydává

**Interní protikorupční program
Institutu pro kriminologii a sociální prevenci**

Aktualizované znění k 31.8. 2016

V souladu s Organizačním řádem Institutu pro kriminologii a sociální prevenci

v y d á v á m

**Interní protikorupční program Institutu pro kriminologii a sociální prevenci,
který je přílohou tohoto příkazu.**

PhDr. Miroslav Scheinost
ředitel IKSP

Interní protikorupční program Institutu pro kriminologii a sociální prevenci

Preambule

Co je korupce

Z hlediska společenské škodlivosti lze korupci ve veřejném sektoru definovat jako zneužívání pravomoci a veřejných prostředků k dosažení vlastních individuálních či skupinových zájmů, které je spojeno s porušením principu nestrannosti při rozhodování, jakož i zneužití svého postavení k obohacení sebe nebo jiného. Motivem je získání neoprávněného zvýhodnění pro sebe nebo jiného, na které není nárok. Pojem korupce nelze zužovat pouze např. na přímé úplatkářství, dalšími formami korupce jsou rovněž klientelismus, propojující veřejný sektor s podnikatelskou sférou poskytováním vzájemných výhod, a nepotismus, spočívající v preferování příbuzných a známých při obsazování nejrůznějších funkcí, mnohdy oproti lépe kvalifikovaným kandidátům.

Cíle Interního protikorupčního programu Institutu pro kriminologii a sociální prevence (IKSP)

Aktualizovaný Interní protikorupční program (IPP) IKSP vychází z resortního interního protikorupčního programu Ministerstva spravedlnosti ČR (aktualizovaného znění k 31.3.2016), schváleného dne 12.4. 2016. Nastavuje řídicí a kontrolní mechanismy v oblastech, v nichž by mohlo dojít ke korupčnímu jednání. Zároveň pojmově definuje korupční jednání v širším smyslu, nejen jako přijímání úplatků a podplácení.

Cílem programu je vytvořit prostředí odmítající korupci, vhodnými průběžně přijímanými opatřeními toto prostředí posilovat, zejména osvětou, posilováním morální integrity zaměstnanců a aktivní propagací etických zásad.

Program je zpracován k přihlédnutí k specifickému charakteru IKSP - organizační složky státu - výzkumné organizace v resortu spravedlnosti, jejímž předmětem činnosti je výzkumná, studijní a analytická činnost v oblasti práva, justice a bezpečnosti.

Program by měl sloužit k včasnému rozpoznání korupčních rizik, objektivně existujících či subjektivně předpokládaných v procesech, probíhajících v rámci veškeré činnosti IKSP. Současně obsahuje preventivní opatření, eliminující tato korupční rizika již v zárodku. Nástrojem pro řízení rizik a jejich minimalizaci je Katalog korupčních rizik, kde je důležitým prvkem významnost rizika a který tvoří přílohu tohoto programu.

Hlavním cílem řízení korupčních rizik je ochránit majetek státu a minimalizovat škody. K tomu by měla napomáhat funkčnost kontrolních mechanismů, pravidelné hodnocení korupčních rizik a prověřování rizikových oblastí. Každý vedoucí pracovník IKSP je v rámci svých kompetencí povinen nastavit takový systém, který maximálně možnou měrou eliminuje možnosti korupčního jednání jeho podřízených. Nedílnou součástí podpory protikorupčního prostředí je nastavení systému pro oznámení podezření na korupci a ochrana oznamovatelů.

Interní protikorupční program Institutu pro kriminologii a sociální prevence - IPP IKSP

Popis základních pojmů:

Vedoucími pracovníky IKSP jsou ředitel, tajemník, vedoucí výzkumné skupiny, vedoucí ekonomického úseku a vedoucí pracovního týmu.

Odpovědným pracovníkem se rozumí pracovník, který není vedoucím pracovníkem, ale má příslušnou zejména ekonomickou agendu v pracovní náplni.

OBSAH IPP

- 1. Vytváření a posilování protikorupčního prostředí***
- 2. Transparentnost***
- 3. Řízení korupčních rizik a monitoring kontrol***
- 4. Postupy při podezření na korupci***
- 5. Vyhodnocování interního protikorupčního programu***

1. Vytváření a posilování protikorupčního prostředí

Cílem je eliminovat motivaci pracovníků ke korupci a zvyšovat pravděpodobnost jejího odhalení.

Ředitel IKSP ve vztahu k IPP IKSP vydává v souladu se Statutem IKSP vnitřní předpisy s vlivem na omezování podmínek, které by mohly být rizikem z hlediska korupčního jednání. Všechny vnitřní předpisy jsou trvale dostupné všem pracovníkům IKSP na sdílené síťové složce IKSP – disk K.

Se všemi vnitřními předpisy musí být seznámeni všichni vedoucí pracovníci IKSP a odpovědní pracovníci, kterým je plnění a provádění povinností ustanovených v uvedených předpisech stanoveno. Dále jsou příslušní vedoucí pracovníci povinni se řídit při své činnosti instrukcemi Ministerstva spravedlnosti ČR, které jsou dostupné na resortním intranetu.

Přílohou IPP IKSP je Katalog korupčních rizik IKSP, ve kterém jsou ohodnocena konkrétní případná rizika a současně jsou v katalogu uvedena opatření přijímaná k omezení jejich vlivu.

Ke snížení rizika výskytu korupce mohou obecně přispět úkoly, spočívající v dodržování právních předpisů a dalších aktů řízení, jež lze rozdělit do následujících oblastí:

1. Důsledně dodržovat právní normy a vnitřní předpisy IKSP.
2. Maximálně zprůhlednit všechny činnosti, při kterých může ke korupčnímu jednání docházet.
3. Uplatňovat vícestupňové rozhodování a udržovat účinný vnitřní kontrolní systém.
4. Zavádět v souladu s možnostmi personální kapacity pravidlo čtyř očí, případně aby na každou činnost dohlíželi dva navzájem nezávislí pracovníci.
5. Zajišťovat vzdělávání pracovníků na všech úrovních, zaměřené na protikorupční problematiku.

Termín (dále v textu T) – průběžně

Zodpovědnost (dále v textu Z) – ředitel, tajemník, další vedoucí pracovníci

Termín hodnocení (dále v textu T hodnocení) – vždy k 31.12. jako podklad pro roční hodnocení

2. Transparentnost

Cílem je odrazovat pracovníky od korupčního jednání prostřednictvím zvyšování pravděpodobnosti jeho odhalení

V oblasti zadávání veřejných zakázek:

1. Postupovat podle ustanovení zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, a Instrukce MSp ze dne 17.6. 2011 čj. 65/2011-INV-SP o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů.
2. Trvale provádět monitoring a kontrolu procesu zadávání veřejných zakázek.
3. Zajistit vzdělávání v oblasti veřejných zakázek.
4. Při zadávání podmínek a vyhodnocování nabídek uplatňovat transparentnost a nediskriminační charakter kritérií.
5. Výběrové komise sestavovat s přihlédnutím k odbornosti tak (např. formou rotací pracovníků), aby byla možnost korupčního jednání minimalizována.
6. Využívat elektronické tržiště TENDERMARKET.

T – průběžně

Z – ředitel, tajemník, vedoucí ekonomického úseku, odpovědní pracovníci

T hodnocení – vždy k 31.12. jako podklad pro roční hodnocení

V oblasti uzavírání a realizace smluv:

1. Dodržovat pravidla předběžné finanční kontroly.
2. Provádět vyhodnocování aktuálních nabídek před výběrem a rozhodnutím o dodavateli nebo zhotoviteli.
3. Ověřovat a respektovat obvyklé cenové relace.
4. Provádět kontrolu plnění závazků vyplývajících z uzavřených smluv a uplatňování práv plynoucích ze smluvních vztahů k ochraně zájmů IKSP.

T – průběžně

Z – ředitel, tajemník, další vedoucí pracovníci, odpovědní pracovníci

T hodnocení – vždy k 31.12. jako podklad pro roční hodnocení

V oblasti hospodaření s majetkem státu:

1. Nepřipustit přejímání nedokončených nebo nerealizovaných prací, služeb nebo dodávek především výkonem důsledné kontroly ze strany příkazce operace a hlavního účetního před poskytnutím platby dodavateli.
2. Zamezit nedůvodnému poskytování záloh (plateb předem) dodavatelům především výkonem důsledné kontroly ze strany příkazce operace a hlavního účetního.

T – průběžně

Z – ředitel, tajemník, další vedoucí pracovníci, odpovědní pracovníci

T hodnocení – vždy k 31.12. jako podklad pro roční hodnocení

V oblasti kontrolní:

1. Uplatňovat důsledný systém kontroly výkonu a činností pracovníků a provádět namátkové kontroly činnosti.
2. Důsledně kontrolovat rizikové činnosti a pravidelně je vyhodnocovat.
3. V průběhu kontroly spolupracovat s věcně příslušnými útvary. Souhrnná hodnocení předkládat poradě vedení a řediteli IKSP. Ke kontrolním zjištěním přijímat adekvátní nápravná opatření a provádět kontrolu jejich realizace, úplnosti a účinnosti.

T – průběžně

Z – ředitel, tajemník, další vedoucí pracovníci

T hodnocení – vždy k 31.12. jako podklad pro roční hodnocení

V oblasti řídicí:

1. Na poradách vedení IKSP (na úrovni ředitele, tajemníka a vedoucích pracovníků a jejich přímých podřízených) vyhodnocovat opatření proti korupčnímu jednání a jejich uplatňování.

2. Vytvářet předpoklady pro soulad platového ohodnocení pracovníků se stanovenými povinnostmi a odpovědnostmi tak, aby jakákoliv možnost ke zneužívání svěřených pravomocí byla aktuálně i perspektivně zjevně nevýhodná.
3. Dbát, aby vedoucí pracovníci pověřeni výkonem kontroly po linii řízení, měli své povinnosti zapracovány v popisu pracovní činnosti.
4. Neprodleně řešit všechny náznaky a zjištěné případy korupčního jednání.
5. V případě pochybení nebo selhání pracovníka seznámit ostatní pracovníky na pracovních poradách s případem a s opatřeními, která byla přijata.
6. Za porušení povinností stanovených právním předpisem nebo interním aktem řízení uplatňovat vůči pracovníkům sankce.

T – průběžně

Z – ředitel, tajemník, další vedoucí pracovníci, odpovědní pracovníci

T hodnocení – vždy k 31.12. jako podklad pro roční hodnocení

V oblasti přijímání nových zaměstnanců:

1. Zabezpečit objektivnost procesu přijímání nových pracovníků.
2. Při obsazování pracovních míst s rizikem potenciálních korupčních nabídek využívat podle potřeby i možnost psychologického vyšetření uchazeče.
3. Vyhledávat uchazeče, kteří mají a pravděpodobně si zachovají vysoký standard osobní etiky.

T – průběžně

Z – ředitel

T hodnocení – vždy k 31.12. jako podklad pro roční hodnocení

V oblasti vzdělávání:

1. Poskytnout novým pracovníkům v rámci vstupního vzdělávání základní informace o charakteru činnosti IKSP z hlediska možných korupčních rizik.
2. Vzdělávání zaměřit na význam ochrany majetku státu, zvyšování schopností rozpoznat korupci a na zvyšování povědomí o ochraně pracovníků, kteří podezření na korupci oznámili.
3. Umožňovat pro pracovníky IKSP v průběhu jejich pracovní kariéry absolvování adekvátní odborné průpravy, která by měla zahrnovat i problematiku etiky a bezúhonnosti.

T – průběžně

Z – ředitel, tajemník, další vedoucí pracovníci

T hodnocení – vždy k 31.12. jako podklad pro roční hodnocení

V oblasti legislativní činnosti:

1. Při přípravě a posuzování nových vnitřních předpisů nebo novelizaci stávajících předpisů v nich analyzovat možné zdroje korupčního jednání a minimalizovat je.

T – průběžně

Z – ředitel, tajemník, další vedoucí pracovníci

T hodnocení – vždy k 31.12. jako podklad pro roční hodnocení

Zveřejňování informací o veřejných prostředcích:

Zveřejňování informací o veřejných prostředcích spočívá v transparentním zpřístupnění informací prostřednictvím „otevřených dat česká justice“, viz portál www.justice.cz.

T – průběžně

Z – ředitel, vedoucí ekonomického úseku

T hodnocení – vždy k 31.12. jako podklad pro roční hodnocení

3. Řízení korupčních rizik a monitoring kontrol

Cílem je nastavit účinné kontrolní mechanismy a zajistit efektivní odhalování korupčního jednání.

Hodnocení korupčních rizik

Identifikace, hodnocení a řízení korupčních rizik je součástí celkového procesu práce s riziky spojených s činnostmi IKSP.

Hodnocení korupčních rizik je obsaženo ve všech činnostech IKSP, uvedených v Katalogu korupčních rizik, a v přijatých opatřeních k eliminaci korupčních rizik. Tento dokument je součástí interního protikorupčního programu.

Pravidelně aktualizovat Katalog korupčních rizik, a to spolu s vyhodnocením interního protikorupčního programu vždy do 28. února roku následujícího po roce, za kterých je vyhodnocení prováděno.

Provádět monitoring kontrolních mechanismů odhalujících korupci, spočívající v pravidelném testování účinnosti kontrolních mechanismů pro zabránění či odhalení korupčního jednání. Tento proces je součástí řídicích a kontrolních činností všech vedoucích pracovníků.

T – průběžně

Z – ředitel, tajemník, další vedoucí pracovníci

T hodnocení – vždy k 31.12. jako podklad pro roční hodnocení

Vedoucí pracovníci IKSP identifikují a hodnotí korupční rizika spojená s činností IKSP a hodnotí přiměřenost a účinnost přijatých opatření k minimalizaci rizik. Identifikovaná korupční rizika a opatření přijímaná k jejich potlačení jsou obsažena v Katalogu korupčních rizik.

Rizika obsažená v katalogu jsou hodnocena z pohledu pravděpodobnosti jejich výskytu a z pohledu míry jejich dopadu na chod IKSP, a to dle následujících hodnotících rozpětí.

Pravděpodobnost výskytu jevu (korupčního jednání)

Stupeň	Pravděpodobnost výskytu jevu
1	téměř vyloučený, výjimečný
2	možný, nepravděpodobný
3	možný, pravděpodobný
4	pravděpodobný, častý
5	téměř jistý

Dopad výskytu jevu (korupčního jednání)

Stupeň	Míra dopadu na chod IKSP
1	prakticky žádný, bez vlivu
2	málo podstatný, malé finanční ztráty
3	podstatný, opakující se výpadky
4	zásadní, selhání základních funkcí, velké finanční ztráty
5	devastující, IKSP není schopna plnit úkoly, které jí ukládá zákon a pro které byla zřízena

Vynásobením pravděpodobnosti výskytu a dopadu daného rizika zjistíme možný vliv na chod IKSP (pravděpodobnost výskytu jevu x dopad výskytu jevu = VÝZNAMNOST KORUPČNÍHO RIZIKA).

T – průběžně

Z – ředitel, tajemník

T hodnocení – vždy k 31.12. jako podklad pro roční hodnocení

4. Postupy při podezření na korupci

Cílem je minimalizovat ztráty způsobené korupčním jednáním a zabránit výskytu dalšího obdobného jednání.

Bezodkladná reakce na podezření na korupční jednání zvyšuje pravděpodobnost jeho správného prověření a případného prokázání. Analýza příčin vzniku korupčního jednání je východiskem pro posílení preventivních mechanismů k zabránění opakovaného výskytu korupce.

Hlavními nástroji jsou:

Postupy při prošetřování podezření na korupci, spočívající v prověření získané informace a dalším nakládání s takovou informací (rozpoznání podnětů a podezření, posouzení, sestavení plánu prošetření, vlastní prošetření podezření na korupci a v případě potvrzení podezření přijetí nápravných opatření – v rovině pracovně i trestně právní).

Následná opatření, spočívající v disciplinárních opatřeních, řešení vzniklých škod a úpravě nastavení vnitřních procesů, zveřejňování informací a závěrů.¹

T – průběžně

Z – ředitel

T hodnocení – vždy k 31.12. jako podklad pro roční hodnocení

Systém pro oznámení podezření na korupci v IKSP

Oznámení na podezření na korupci podávají pracovníci přímo řediteli IKSP. Oznámení by mělo obsahovat

- identifikaci osob podezřelých z korupčního jednání
- podrobný popis možného korupčního jednání
- konkrétní důkazy o možném korupčním jednání
- případný požadavek na zachování anonymity.

Podání musí být nestranně posuzováno a pracovník, který podal oznámení nesmí být diskriminován či šikanován za to, že podal oznámení o podezření z korupčního jednání.

Při podezření ze spáchání trestného činu je pracovník povinen věc oznámit věc orgánům činným v trestním řízení

Pracovníci mohou též při podezření na korupci využít systém pro oznámení podezření na korupci MSp – k tomu lze využít linky Ministerstva spravedlnosti ČR (tel. 221 997 595, fax 221 997 563) a protikorupčního emailu *korupce@msp.justice.cz*;

T – průběžně

Z – ředitel

T hodnocení – vždy k 31.12. jako podklad pro roční hodnocení

¹ Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění,

Statut a Organizační řád IKSP v platném znění,

Instrukce MSp ze dne 15.9.2013 čj. 94/2013-INV-SP o způsobech a podmínkách hospodaření s majetkem státu.

5. Vyhodnocování interního protikorupčního programu

Cílem je zdokonalování interního protikorupčního programu a koordinace protikorupčních aktivit.

Hlavními nástroji jsou:

Vždy do 28. února pravidelně vyhodnocovat plnění interního protikorupčního programu podle stavu k 31. prosinci předchozího roku a aktualizovat protikorupční program v souladu s Rámcovým resortním interním protikorupčním programem (RRIPP).

Aktualizovaný interní protikorupční program (včetně aktualizovaného katalogu korupčních rizik IKSP) zveřejnit na internetových stránkách vždy do 31. března.

T – průběžně

Z – ředitel, tajemník

T hodnocení – vždy k 31.12. jako podklad pro roční hodnocení

Stanovení odpovědných osob

Za realizaci, vedení aktualizaci a vyhodnocování IPP IKSP odpovídá ředitel, tajemník, vedoucí pracovníci, příp. odpovědní pracovníci Institutu pro kriminologii a sociální prevenci v souladu s jeho organizačním řádem a dle odpovědnosti vyplývajících za přijímaná protikorupční opatření uvedených v Katalogu korupčních rizik.

Koordinací činností týkající se IPP IKSP je pověřen ředitel Institutu pro kriminologii a sociální prevenci.

Tímto příkazem se ruší příkaz ředitele č.1/2016 ze dne 19.2.2016 a příkaz ředitele č. 3/2016 ze dne 31.5. 2016.

PhDr. Miroslav Scheinost

ředitel IKSP